

Det er viktig at dere tør å si fra!

Jan Fredrik Andresen
direktør i Statens helsetilsyn

Det skal være trygt å melde fra om uakseptabel atferd hos helsepersonell. Og det er viktig at det blir gjort, påpeker direktør Jan Fredrik Andresen i Helsetilsynet.

Psykolog Sidsel Fjelltun og psykologstudent Maria Bonita Igland stiller i teksten «Tør vi å si ifra?» 7. desember 2022 viktige, men også krevende spørsmål knyttet til å fange opp og melde fra om grenseoverskridende atferd fra kolleger eller annet helsepersonell. Forfatterne etterlyser kunnskap om varslingsmuligheter og -rutiner i utdanningen av terapeuter. Helsetilsynet har i en omfattende gjennomgang av saker om rollesammenblanding og grenseoverskridende atferd, påpekt at slike handlinger i for liten grad omtales i grunn- og videreutdanninger for helsepersonell.

Det er bra at sentrale dilemmaer settes på dagsordenen. Vi ønsker å klargjøre hvilke formelle kanaler som finnes for å melde fra ved mistanke om eller kunnskap om uakseptabel atferd.

Bekymring eller kunnskap om uakseptable forhold bør i første omgang tas opp tjenestevei, med egen arbeidsgiver eller virksomhet. Det kan også være nyttig å ta opp saken med egen profesjons- eller fagforening. Tilsynsmyndighetene, primært statsforvalteren, kan gi råd og veiledning når man henvender seg om en konkret bekymring.

De aller fleste tilsynssaker som omhandler helsepersonell, begynner hos statsforvalteren. Den enkleste måten å komme i kontakt med tilsynsmyndighetene på, er å kontakte statsforvalteren via statsforvalteren.no, telefon eller brev. Statsforvalteren undersøker saken.

Bekymring eller kunnskap om uakseptable forhold bør i første omgang tas opp tjenestevei, med egen arbeidsgiver eller virksomhet

Hvis det avdekkes alvorlig svikt og det er aktuelt med reaksjoner mot helsepersonell, sender statsforvalteren saken til Statens helsetilsyn for videre vurdering. Aktuelle reaksjoner kan da være begrensning eller tilbakekall av autorisasjon, og tilsynsmyndighetene kan også vurdere om det er aktuelt med politianmeldelse.

Gode og trygge tjenester forutsetter at helsepersonell og hjelpere er seg bevisst sin rolle og etterlever krav til etisk adferd og faglig standard. Alle som søker og får hjelp, skal kunne være trygge på at de ikke vil bli utsatt for grenseoverskridende adferd eller at helsepersonell misbruker den makten de har.

Når det er risiko for at pasienter eller brukere kan bli utsatt for uakseptable handlinger, er tilsynsmyndighetens samfunnsoppdrag å bidra til å styrke sikkerheten og kvaliteten for pasienter, brukere og pårørende, og forhindre at skadelige handlinger blir gjentatt. Vi i tilsynsmyndighetene er derfor opptatt av at det skal oppleves trygt å melde fra om forhold man bekymrer seg for.